NĚCO MÁLO O ROPĚ A ZEMNÍM PLYNU

Zemní plyn i ropu uměli lidé využít už ve starověku. **Pojem nafta** je perského původu a vznikl ze slova „nafata“, což označovalo „prosakující kapalinu“.

Nejstarší písemná zmínka o těžbě ropy ve spojení s asfaltem, který se využíval jako pojivo při stavbách, se objevuje už ve starozákonní knize Genesis.
Již slavný řecký historik a filozof Hérodot ve svém díle v 5. století př.n.l. uvádí, že viděl na řeckém ostrově Zakynthu obyvatele lovit z vody jezera látku, kterou Řekové nazývali smůla - „píssa“. Šlo o velmi asfaltickou ropu, kterou pomocí tyče, na jejíž konec přivázali větévku myrty, ropu chytali a poté setřásali do jámy, kde ji shromažďovali k dalšímu využití. K jakému, to již uvedeno není.

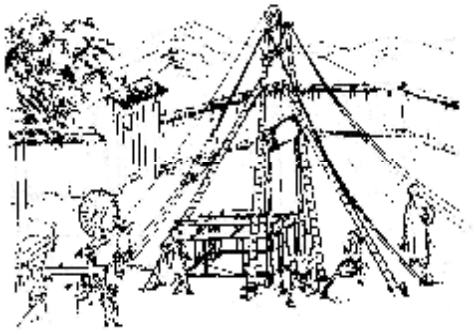

O **konkrétnějším využití** ropy a zároveň i zemního plynu se zmiňují zprávy o skutečných hlubinných vrtbách ve starověké Číně v čínské provincii Sečuán 200 let př.n.l. Zemní plyn zde byl využíván jako palivo pro kotle, v nichž byla odpařováním ze solanky získávána sůl, později využívaná k vytápění domácností a chrámů.
Velmi široké využití ropa a asfalt našly při starověkých náboženských obřadech, např. k balzamování mrtvých (asfalt), bylo jich využívání jako pojiva při stavbách, jako izolace proti vodě, v boji s nepřáteli (jako zápalná bojová látka), k léčebným účelům, někteří hovoří také o využití ve šperkařství a výrobě kovů.
V **období feudalismu** se kromě Asie, kde bylo navázáno na již existující tradici těžby, nově objevují i zmínky o ropě a asfaltu ve **střední Evropě**, a to v Dolním Sasku, Bavorsku, Tyrolsku a v Karpatech. Případné objevy a pokusy o vědeckou práci s ropou a asfaltem však byly náhodnou záležitostí. O záměrných průzkumech však záznamy nejsou.
Mezi první cílené aktivity můžeme zařadit až zahájení práce první továrny na výrobu petroleje, která začla pracovat v roce 1745 v pečovských lesích. Rovněž založení první laboratoře na výzkum destilace ropy v roce 1748 v Moskvě byl pouze jednou z necílených aktivit v této oblasti. Zakladatelem laboratoře byl M.V. Lomonosov.
Skutečný rozmach těžby uhlovodíků (**ropy a zemního plynu) v Evropě** začal až **ve 2. pol. 19. století**. Zde můžeme v pravém slova smyslu hovořit o započetí moderní éry těžby ropy. V roce 1853 se stala tzv. tmavá ropa oficiálním vývozním zbožím Rakouska.
V tomto roce se petrolejem, který se podařilo magistru farmacie I. Lukaszewiczovi destilovat z ropy, rovněž svítilo ve všeobecné nemocnici ve Lvově. O rok později založil u města Bobrce u Krosna v Polsku muzeum naftového průmyslu a první haličskou naftovou společnost, která se úspěšně rozvíjela až do roku 1909.
Těžba ropy a rozvoj naftového podnikání podnítily zájem o průzkum sousedních, geologicko příbuzných územích, jako jsou Slovensko, Maďarsko, ale také **Morava**, kde historie naftového odvětví začínají již v roce 1899. **První oficiální vrtbu na Moravě** , která se uskutečnila 27.března 1900 a nazývala se „Helena“, realizoval Julius May, a to v Bohuslavicích nad Vláří. V tomto roce byla rovněž uskutečněna i

PDF created with FinePrint pdfFactory trial version http://www.fineprint.com

druhá hlubinná vrtba na Moravě, která dala základ pozdějšímu rozvoji naftového podnikání v této oblasti. Byla provedena v blízkosti dvoru Nesyt u Hodonína a jejím realizátorem byl geolog **E.Tietze**. Výsledkem jeho průzkumů bylo prohlášení hodonínské oblasti za vědecky zajímavou, avšak z pohledu finančních nákladů a jejich návratnosti za velmi pochybnou. Díky tomuto prohlášení byla pak tato oblast na velmi dlouhou dobu, až do roku 1917, opuštěna.

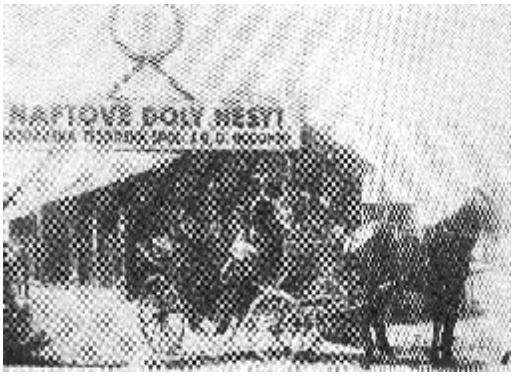

Až objev nafty u městečka **Gbely na Slovensku,** Jan Medlen a jeho objev plynu, vedl k opětovnému obnovení cíleného průzkumu na Moravě. Nejvýznamnější naftařskou společností, která se prosadila mezi státními organizacemi, byla Moravská těžařská společnost, která v roce 1919 zahájila na pozemcích statku Nesyt hlubinnou vrtbu. Do roku 1925, kdy došlo k přejmenování společnosti, bylo uskutečněno 12 hlubinných vrteb.

Období **od března 1939 až do osvobození republiky v roce 1945** je považováno za éru, kdy téměř celé naftové podnikání ovládl zahraniční kapitál, a to kapitál německý. Byl jednoznačně posílen vliv centrálních správních orgánů a ropa se stala strategickou surovinou. Nejvlivnější a největší společností, která podnikala v naftovém průmyslu na území Čech a Moravy byla společnost DEA (Deutsche Erdöl A.G.). Jenom na Hodonínsku měla DEA 1002 kutisek.

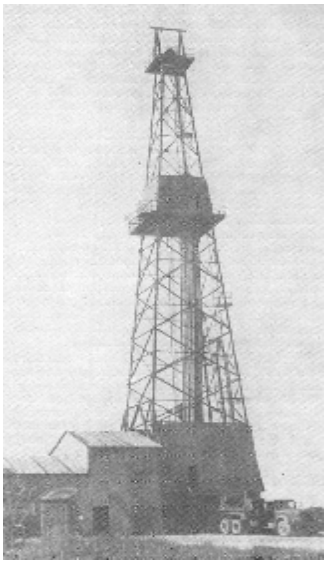

Po osvobození Československa roce 1945 vyvstal zájem moravských naftařů o vytvoření jednotného podniku. Dne **1.1.1946** byly oficiálně **zřízeny Československé naftové závody** (ČNZ) se sídlem v Hodoníně. Jednotlivé závody v té době byly např. v Hodoníně, Vacenovicích, Žatčanech, Velkých Bílovicích, Břeclavi nebo v Lužicích. Celkově zde bylo **v roce 1948** zaměstnáno 1858 pracovníků. ČNZ existovaly až do roku 1953 (n.p. ČND). V roce 1969 vznikly Moravské naftové doly, od roku 1977 k.p. sdružený pod koncernem NPP Bratislava, společně s k.p. Nafta Gbely. Moravské naftové doly měly na starosti průzkum a Nafta Gbely těžbu.

Po roce 1989 došlo k osamostatnění obou společností. K **1.4.1990** vznikl samostatný podnik – **státní podnik Moravské naftové doly se sídlem v Hodoníně. 1.5.1992** byla společnost zapsána do obchodního rejstříku jako **akciová společnost Moravské naftové doly.**

PDF created with FinePrint pdfFactory trial version http://www.fineprint.com